

числі на виконання делегованих повноважень. Тобто, справою адміністративної юрисдикції є переданий на вирішення адміністративного суду спір, який виник між двома (кількома) конкретними суб'єктами суспільства стосовно їхніх прав та обов'язків у конкретних правових відносинах, у яких хоча б один суб'єкт законодавчо уповноважений владно керувати поведінкою іншого (інших) суб'єктів, а ці суб'єкти відповідно зобов'язані виконувати вимоги та приписи такого владного суб'єкта.

Варто відмітити, що адміністративні суди не розглядають позовні вимоги, які є похідними від вимог у приватно-правовому спорі і заявлені разом з ними, якщо цей спір підлягає розгляду в порядку іншого, ніж адміністративне, судочинства і знаходиться на розгляді відповідного суду.

При визначенні юрисдикції адміністративних судів необхідно враховувати особливості об'єднання в одній позовній заяві декількох вимог. Так, якщо вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної протиправними рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень або іншим порушенням прав, свобод чи інтересів суб'єктів публічно-правових відносин, заявлені в одному провадженні з вимогою вирішити публічно-правовий спір – вони розглядаються в порядку адміністративного судочинства.

Список використаної літератури:

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
2. Коломoeць Т.О. Методичний посібник з курсу «Адміністративне право України» для студентів юридичного факультету / Т.О.Коломoeць. – Запоріжжя: ЗДУ, 2001. – 207 с.

Ключові слова: суд, адміністративний суд, компетенція, юрисдикція, публічно-правові відносини, суб'єкт владних повноважень.

Ключевые слова: суд, административный суд, компетенция, юрисдикция, публично-правовые отношения, субъект властных полномочий.

Key words: court, administrative court, jurisdiction, jurisdiction, public relations, the subject of power.

ОРЛЕНКО АРТЕМ ІГОРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

Від того, як чітко і повно визначені правові засади діяльності судів, залежить безперервність і якість їх функціонування, а отже і захист порушених, оспорюваних або невизнаних прав, свобод та інтересів фізичних й юридичних осіб. Найефективнішим критерієм класифікації правових засад діяльності адміністративних судів є юридична сила

нормативно-правових актів, що встановлюють ці критерії. Завдяки дослідженню цього критерію видається можливість дати відповідь на питання, яким саме нормативно-правовим актом потрібно керуватися найперше під час організації діяльності адміністративних судів.

Звичайно, найбільшу юридичну силу серед всього масиву нормативно-правових актів має Основний Закон України – Конституція України [1]. На конституційному рівні закріплені права, свободи й обов'язки людини та громадянина, включаючи право на судовий захист, засади побудови системи судоустрою в цілому, головні принципи здійснення правосуддя, порядок призначення та звільнення судді з посади, гарантії незалежності суддів тощо.

Поруч з Конституцією України правові засади діяльності адміністративних судів передбачено в міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Потрібно оремо відмітити, що в ч.6 ст.9 КАС України визначено, що в разі якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що встановлені законом, то застосовуються правила міжнародного договору [2].

Щодо прикладу встановлення правових засад діяльності адміністративних судів слід навести такі міжнародні договори України: Європейська угода про осіб, які беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини від 05.03.1996 року [3]; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 року, [4]; Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 05.11.1992 року та інші.

Слід підсумувати, що в більшості на рівні міжнародних договорів визначаються правові засади діяльності адміністративних судів України з окремих питань, таких як забезпечення права на справедливий суд, забезпечення права на судовий захист іноземцям на рівні із громадянами України; неприпустимість дискримінації осіб, забезпечення права на звернення до Європейського суду з прав людини; тощо.

Правові засади, які ми уже дослідили, здійснюють регламентацію питань пов'язаних з діяльністю адміністративних судів загальному вигляді, тобто визначають фундаментальні положення, а наступний рівень правових засад конкретизують всі ці положення. Звичайно, в більшості правові засади діяльності адміністративних судів передбачені на рівні законів Наприклад, юрисдикція, повноваження адміністративних судів щодо розгляду і перегляду адміністративних справ, порядок звернення до адміністративних судів і порядок здійснення адміністративного судочинства визначено в КАС України. КАС України є основною базою, що регламентує діяльність адміністративних судів, в ньому закріплені основні поняття, принципи та порядок здійснення адміністративного правосуддя [2].

Взагалі, правові засади організації судової влади в Україні та здійснення правосуддя визначає Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року. Положення даного нормативно акта здійснюють регламентацію не лише діяльності адміністративних судів, а взагалі всієї системи судоустрою України [5].

Крім того потрібно зазначити, що правові засади діяльності адміністративних судів з конкретних напрямків передбачено в відповідних нормативно-правових актів, наприклад, Закон України «Про засади державної мовної політики» від 03.07.2012 року [6], «Про доступ до судових рішень» від 22.12.2005 року [7], «Про судовий збір» від 08.07.2011 року [8], «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23.02.2006 року [9].

Найнижчим рівнем визначення правових засад діяльності адміністративного судочинства є підзаконні нормативно-правові акти. Особливе місце серед них є акти, що були прийняті найвищими органами державної влади, такі як Указ Президента України «Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів, затвердження їх мережі» від 16.11.2004 року [10], Постанова Кабінету Міністрів України від 05.01.2001 року, про затвердження Положення про Єдину базу даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень [11] та інші.

Можна зробити висновок, що сьогодні є багато нормативно-правових актів, які визначають правові засади діяльності адміністративних судів. Зроблена нами класифікація нормативно-правових актів, що спрямовані на організацію діяльності адміністративних судів має як теоретичне значення, так і дозволяє відповісти на ряд важливих питань, що виникають під час здійснення організації діяльності адміністративних судів, таких як, яким нормативно-правовим актом слід користуватись за певних умов та які положення містяться в кожному виді нормативно-правового акта.

Список використаної літератури:

1. Конституція України : від 8.06.1996 р., № 254к/96-ВР // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : від 06.07.2005 р., № 2747-ІУ // ВВР України. – 2005. – № 35-36, 37. – Ст. 446.
3. Європейська угода про осіб, які беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини : від 05.03.1996 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 9. – Ст. 583.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : від 04.11.1950 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13. – С. 270.
5. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» : від 02.06.2016 р., № 1402-ІІІ // Офіційний вісник України. – 2016. – № 56.
6. Закон України «Про засади державної мовної політики» : від 13.07.2012 р., № 5029- VI // ВВР України. – 2013. – № 23. – Ст. 218.
7. Закон України «Про доступ до судових рішень» : від 22.12.2005 р., № 3262-ІУ // ВВР України. – 2006. – № 15. – Ст. 128.
8. Закон України «Про судовий збір» : від 08.07.2011 р. // ВВР України. – 2012. – № 14. – Ст. 87.
9. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» : від 23.02.2006 р., № 3477-ІУ // ВВР України. – 2006. – № 30. – Ст. 260.

10. Указ Президента України «Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів, затвердження їх мережі» : від 16.11. 2004 р. // Урядовий кур'єр. – 2004. – № 224.
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Єдину базу даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень» : від 05.01.2001 р. // Офіційний Вісник України. – 2011. – № 2. – Ст. 102.

Ключові слова: адміністративний суд, нормативно-правовий акт, міжнародний договір, закон, підзаконний нормативно-правовий акт.

Ключевые слова: административный суд, нормативно-правовой акт, международный договор, закон, подзаконный нормативно-правовой акт.

Key words: administrative court, normative legal act, international treaty, law, by-law normative legal act.

ФОМІНА ОКСАНА ІГОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури*

ДО ПИТАННЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ДОВІРОЮ У ВІДНОСИНАХ АДВОКАТ-КЛІЄНТ

Складність побудови відносин між адвокатом та клієнтом обумовлюється тим, що вони ґрунтуються не лише на правових, але й морально-етичних та психологічних нормах. Крім того, результат надання правничої допомоги залежить не лише від оцінки доручення клієнта з точки зору закону, але й від довіри, що існує між ним та адвокатом. Нагадаємо, що почуття довіри у клієнта формується на підставі авторитету адвоката для нього, професійної та ділової репутації адвоката, його особистих якостей, психологічних здібностей, тривалості знайомства та бажання самого клієнта довіряти. Досліджуючи проблематику довіри між адвокатом та клієнтом, не можна оминати таке явище як зловживання довірою.

Зазначимо, що в юридичній літературі відсутній єдиний підхід щодо визначення цього поняття. Так, Г.А. Анісімов розглядає її як спосіб вчинення злочину, який передбачає використання правомірно наданих винному повноважень, зумовлених фактичними чи юридичними підставами й особливим характером відносин довіри на шкоду довірительві всупереч його волі. Крім того, вчений вказує, що шкода може бути завдана не лише довірителью, але й третім особам [1, с. 21]. У свою чергу Смоленський М.Б. розуміє під нею використання особливих довірчих відносин, що склалися між шахраєм та власником майна, у результаті чого майно переходить у власність винуватого [2, с. 222].

Варто звернути увагу, що чинне законодавство про адвокатську діяльність та корпоративні акти органів адвокатського самоврядування не